

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- ✓ OECD Dünyanın Önde Gelen Ekonomilerini Büyüme Konusunda Uyardı
- ✓ The Economist'in GSYİH ve Cari Açık Tahminleri
- ✓ Japonya'da İşsizlik 1998 Yılından Bu Yana En Düşük Seviyesinde
- ✓ Global Ekonomiler Arasında Karşılıklı Bağımlılık
- ✓ Fransa'nın Kimlik Bunalımı
- ✓ Yeni Küresel Denge ve Avrupa
- ✓ AB Dönem Başkanı Yeniden Oylama Taraftarı
- ✓ Avrupa Merkez Bankasının Faiz Politikası Eleştirilere Neden Oluyor
- ✓ Avrupa ve Amerika Ekonomilerindeki Sorunlu Ortam
- ✓ Schröder'den Atak Hazırlığı
- ✓ AB Kurumlar Vergisi Uyum Planı Üç Yıl İçinde Hazır
- ✓ Almanya'da Kurumlar Vergisi İndirimi Planına Darbe
- ✓ Avrupa Birliği Adalet Divanından Vergi Konusunda Önemli Karar
- ✓ AB'nin Yeni Kara Para Aklama Düzenlemesi Daha Fazla Sorumluluk Getiriyor
- ✓ Avrupa'nın Bankacılık Devleri 16 Milyar Euro'luk Anlaşmanın Eşiğinde
- ✓ Karadeniz, Petrol ve Rusya-Amerika Mücadelesi
- ✓ Güney Kore Komşuları ile Döviz Kuru Değişimi Anlaşması İmzaladı
- ✓ Gazprom ve Rosneft, Sibneft Anlaşmasının Peşinde
- ✓ Blackstone Sermayesini 11 Milyar Dolara Yükseltiyor
- ✓ 7 Milyar Dolarlık Terra Firma – Eon Anlaşması

OECD Dünyanın Önde Gelen Ekonomilerini Büyüme Konusunda Uyardı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Japonya ve Avrupa kıtasının büyümesiyle ilgili zayıf beklentiler ve ABD'nin canlı ekonomik performansının küresel ekonomik dengesizliği artırdığını, yüksek petrol fiyatları ve döviz kuru kaymaları nedeniyle bu yıl ekonomik büyümenin muhtemelen yavaşlayacağını söyleyerek hemen hemen bütün önde gelen ülkelerin büyüme tahminlerini düşürdü.

OECD tarafından yılda iki kez yayımlanan Ekonomik Görünüm Raporu'nda Asya'daki ılımlı büyüme beklentisinden Avrupa'daki zayıf büyüme beklentisine kadar dünya ekonomisinde farklı büyüme beklentilerine değinildi. OECD ülkelerinin 2005 yılında ortalama büyüme hızının yüzde 2.6 olacağı tahmin edildi. Kasım Raporunda ise bu tahmin yüzde 2.9 idi. OECD aynı zamanda 2006 yılı büyüme hızı tahminini de yüzde 3.1'den yüzde 2.8'e düşürdü.

OECD'nin baş ekonomisti Jean-Philippe Cotis raporun başyazısında, iyileşmenin bütün OECD ülkelerine yayılacağı beklentilerinin Euro Bölgesindeki zayıf büyüme nedeniyle gerçekleşmediğini belirtti.

İtalya'daki resesyonun bölgenin büyüme hızını düşürdüğü ifade edilen raporda İtalya'nın 2005 yılında yüzde 0.6 daralacağı ve 30 üyeli OECD grubunda büyüme hızı düşen tek ülke olacağı, 12 ülkeli Euro Bölgesi'nin ise 2005 yılında yüzde 1.2 büyüyeceği ve bu büyüme hızının yüzde 3.6 büyüyeceği tahmin edilen ABD ile yüzde 1.5 büyüyeceği tahmin edilen Japonya'nın altında kalacağı tahmin edildi.

Asya bölgesinin ekonomik performansının parlak olacağı belirtilen raporda, artan istihdam ve Çin'e olan yüksek ihracat artışı sayesinde Japonya ekonomisinde kaydedilen iyileşmenin 2006 yılında da devam edeceği, yıllık büyüme hızının bu yıl yüzde 1.5, 2006 yılında ise yüzde 1.7 olacağı belirtildi.

PROJEKSİYONLARIN ÖZETİ

	2004			2005				2006		IV Çeyrek			
	2004	2005	2006	IV	I	II	III	IV	I	II	2004	2005	2006
Yüzde													
Reel GSYİH													
ABD	4.4	3.6	3.3	3.8	3.6	3.4	3.6	3.3	3.3	3.3	3.9	3.5	3.3
Japonya	2.6	1.5	1.7	0.1	5.3	0.8	1.2	1.5	1.9	1.9	0.9	2.2	1.9
Euro Bölgesi	1.8	1.2	2.0	0.6	1.5	1.1	1.3	1.7	2.2	2.4	1.6	1.4	2.4
Toplam OECD	3.4	2.6	2.8	2.5	3.3	2.5	2.7	2.8	2.8	2.9	2.8	2.8	2.9
Enflasyon													
ABD	2.1	2.4	2.2	2.3	3.2	1.9	2.1	2.1	2.5	2.2	2.4	2.3	2.3
Japonya	-1.2	-0.9	0.0	0.2	-2.8	-0.8	-0.4	-0.1	0.0	0.2	-0.4	-1.0	0.3
Euro Bölgesi	1.9	1.5	1.7	1.5	1.2	1.9	1.8	1.6	1.6	1.6	1.8	1.6	1.6
Toplam OECD	2.0	1.9	1.9	2.2	1.5	1.8	1.8	1.8	2.1	1.9	2.4	1.7	1.9
İşsizlik													
ABD	5.5	5.1	4.8	5.4	5.3	5.2	5.1	5.0	4.9	4.9	5.4	5.0	4.7
Japonya	4.7	4.4	4.1	4.6	4.5	4.4	4.4	4.4	4.3	4.2	4.6	4.4	3.9
Euro Bölgesi	8.9	9.0	8.7	8.9	9.0	9.1	9.1	9.0	8.9	8.8	8.9	9.0	8.5
Toplam OECD	6.7	6.7	6.4	6.7	6.7	6.7	6.7	6.6	6.5	6.5	6.7	6.6	6.3
Dünya Ticareti	9.4	7.4	9.4	7.2	5.2	8.1	9.1	9.5	9.5	9.5	8.7	8.0	9.5
Cari İşlemler Dengesi(1)													
ABD	-5.7	-6.4	-6.7										
Japonya	3.6	3.6	4.1										
Euro Bölgesi	0.6	0.1	0.3										
Toplam OECD	-1.2	-1.7	-1.7										
Mali Denge(1)													
ABD	-4.2	-4.1	-4.0										
Japonya	-5.9	-6.0	-5.4										
Euro Bölgesi	-2.0	-1.8	-1.8										
Toplam OECD	-3.3	-3.1	-3.0										
Kısa Dönem Faiz Oranları													
ABD	1.6	3.4	4.7	2.3	2.8	3.2	3.6	4.2	4.4	4.6	2.3	4.2	4.9
Japonya	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Euro Bölgesi	2.1	1.8	1.9	2.2	2.1	2.0	1.6	1.6	1.6	1.7	2.2	1.6	2.2

Kaynak : OECD

(1) GSYİH'nin yüzdesi

Raporda OECD üyesi olmayan Çin'in büyüme tahminleri revize edilerek yükseltildi. Kasım raporunda 2005 ve 2006 yılları için yüzde 8 ile yüzde 8.5 olan Çin'in büyüme hızı tahminleri sırasıyla yüzde 9 ve yüzde 9.2'ye yükseltildi.

ABD'nin 2005 yılı büyüme tahmini yüzde 3.3'den yüzde 3.6'ya yükseltilirken 2006 yılı büyüme tahmini ise yüzde 3.6'dan yüzde 3.3'e düşürüldü.

www.oecd.org, The Wall Street Journal, 25 Mayıs

The Economist'in Büyüme ve Cari Açık Tahminleri

The Economist dergisi, her üç ayda bir gelişmekte olan 25 ekonomiye ilişkin büyüme ve cari işlemler dengesi rakamları tahminlerini değerlendirmektedir. Son tahminlerde 14 ülkeye ilişkin GSYİH büyüme rakamları geçtiğimiz Şubat ayı ile karşılaştırıldığında artış gösterirken 6 ülke içinse büyüme tahminleri düşürüldü.. En yüksek büyüme tahmini, yüzde 8.7 büyümesi beklenen Çin'e ilişkin olurken en düşük tahminler yüzde 3.4 ile Kolombiya ve Meksika'ya ait.

The Economist, 21 Mayıs

Ülkeler	Reel GSYİH Değ. (%)		Cari Açık/GSYİH (%)	
	2005	2006	2005	2006
Çin	8.7	8.0	4.1	3.2
Hong Kong	4.6	4.6	9.3	8.6
Hindistan	6.7	6.8	-1.0	-1.0
Endonezya	5.1	5.5	0.8	0.4
Malezya	4.8	5.3	11.1	9.8
Filipinler	4.7	5.0	2.3	1.8
Singapur	3.8	4.7	25.1	23.7
G.Kore	3.6	4.5	3.3	2.1
Tayvan	4.1	4.2	5.4	5.0
Tayland	4.8	5.6	1.9	1.5
Arjantin	6.7	3.8	1.5	0.5
Brezilya	3.7	3.7	0.9	0.3
Şili	5.8	5.0	0.7	-0.2
Kolombiya	3.7	3.4	-1.9	-2.1
Meksika	3.9	3.4	-1.7	-2.1
Peru	4.5	4.0	-0.1	-0.7
Venezuela	5.6	4.2	11.2	6.2
Mısır	4.3	4.8	4.0	1.8
İsrail	4.1	4.0	-0.5	-0.7
G.Afrika	4.0	3.8	-3.3	-3.3
Çek Cumh.	4.1	4.1	-4.5	-4.5
Macaristan	3.5	3.7	-8.3	-8.2
Polonya	4.3	4.5	-1.8	-2.4
Rusya	6.0	5.2	8.5	5.4

Japonya'da İşsizlik 1998 Yılından Bu Yana En Düşük Seviyesinde

Japonya'da Nisan ayında yüzde 4.4'e düşen işsizlik oranı 1998 yılından beri en düşük seviyesine inerken son üç yıldır bir durup bir başlayan ekonomik canlanmanın en azından işgücü piyasasını beslediği yönündeki görüşleri kuvvetlendirdi.

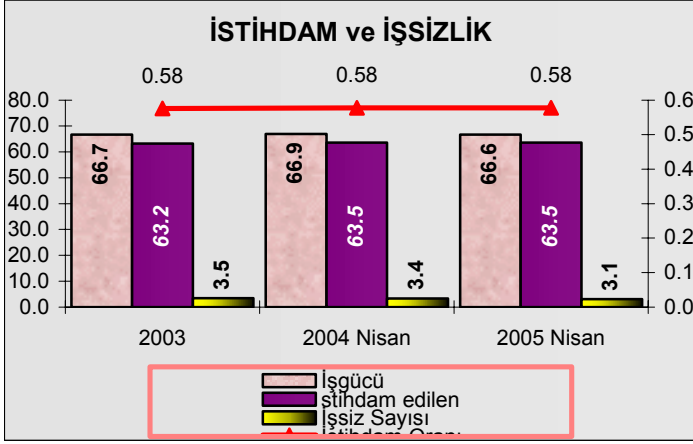
Japonya İstatistik Bürosunun açıklamalarına göre Nisan ayında istihdam edilen kişi sayısı bir önceki yıla göre 20 bin kişi azalarak 63 milyon 520 bin kişi oldu. İstihdam oranı ise (istihdamın 15 yaş ve üzeri nüfusa oranı) yüzde 58 ile bir önceki yıla göre değişiklik göstermedi. Bu oran erkek nüfusta yüzde 70 olurken kadın nüfusta yüzde 46 seviyesinde kaldı.

İşgücü Durumu (Nisan 2005)

	Milyon Kişi	Bir Önceki Yıla Göre Değişme	
		Bin Kişi	Yüzde
15 + yaş üzeri nüfus	109.9	-30	0.0
İşgücü	66.6	-260	-0.4
İstihdam edilen	63.5	-20	0.0
İşsiz Sayısı	3.1	-250	-7.5
İşgücüne katılmayanlar	43.2	200	0.5
İşgücüne katılım Oranı	60.6		-0.2
İşsizlik Oranı(1)	4.7		-0.3
İşsizlik Oranı(2)	4.4		-0.1

(1) Orijinal seri

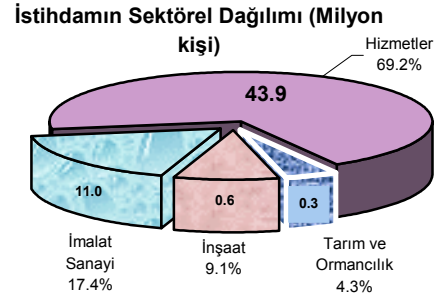
(2) Mevsimsel olarak uyarlanmış ve bir önceki aya göre değişme

4.4 oldu.

Nisan ayında istihdamın sektörel dağılımına bakıldığında ise; hizmetler sektöründe istihdam edilenlerin toplam istihdam içindeki payı yüzde 69.2 iken tarım sektöründe yüzde 4.3, imalat sanayiinde yüzde 17.4 ve inşaatta yüzde 9.1 oldu.

Kaynak: www.stat.go.jp, 31 Mayıs

Global Ekonomiler Arasında Karşılıklı Bağımlılık

Aşağıda, IMF’de bir dönem baş ekonomist olarak görev yapan ve halen Harvard Üniversitesinde ekonomi profesörü olan Kenneth ROGOFF’un 18 Mayıs tarihli Financial Times’da yayınlanan makalesinin bir özeti yer almaktadır. Yazar makalesinde ulusal ve uluslararası ekonomilerin sürekli etkileşim içerisinde bulunduğunu, global dünyadan bağımsız politika üretmenin mümkün bulunmadığını ifade etmektedir.

A.B.D Hazine Bakanlığı bu hafta gerçekten zor bir sürece girmiş bulunuyor. Kongre tarafından açıklanan döviz kur politikaları raporunda; Çin’in döviz kurlarında manipülasyon yaptığı gerekçesiyle suçlanamayacağı, ancak Çin takip ettiği bu politikayı sürdürür ise yakın zamanda döviz kur sistemlerinde manipülasyon yapmakla suçlanacağı deklere edilmiş bulunmaktadır. Bu ifade ne anlama gelmektedir? İlginç bir ifade ve istediğiniz şekilde yorumlamaya müsait bir cümle.

Dolar karşısında yuanın değerini düşük tutmak için müdahalede bulunan Pekin bu politikasından vazgeçmediği müddetçe, Çin’den yapılan ithalata kısıtlayıcı tarifler uygulamayı öneren Kongre raporuna kıyasla, hazinenin hazırladığı rapor gayet makul bir rapor gibi gözükmemektedir. Raporun amacı, Amerika ile Çin arasında vuku bulan ve istikrarsız şekilde işleyen ticaret hacmine yönelik olarak Çin’in takip ettiği doların sabitlenmesi politikasını ve bunun sonucu olarak uluslararası ticarete meydana gelen düzensizliğe dikkat çekmektir.

Doğal olarak Hazinenin raporunun söylediği şey global dengesizliğin, düzensizliğin nedeninin, Amerikanın hoyratça borçlanması olduğudur. Her şeyden önce, **Amerika sadece Çin'den değil, dünyada ticaret fazlası veren ülkelerin bu fazlalıklarının yüzde 75'ini kullanmaktadır.** Rapor ayrıca son birkaç yıldır ABD'nin takip ettiği para ve maliye politikalarındaki olağanüstü düzensizliğin, Çin'in döviz kurunu sabitleyici yönde takip ettiği politikalardan daha fazla problemi artıran bir etki yaptığından da bahsetmemektedir. Amerika'daki durgunluk şu anda aşılmış durumdadır. Global dengesizliği azaltmaya yönelik nirengi noktası Amerikanın takip ettiği makro ekonomik politikalar olarak ortaya çıkmaktadır. Rapor ayrıca, hükümetin mali açıklarını kapattığı yönünde de ilk kez açıklamada bulunmaktadır. Fakat, 2009 yılına kadar açığın yüzde 50 oranında azaltılmasını hedefleyen resmi politika tümüyle inandırıcı olsaydı dahi yeterince iddialı değildir. Para politikasının faizlerin düşürülmesi yolu ile revize edilmesi gerekmektedir. Faiz hadlerinin artması konut fiyatlarında artışa sebep olmakta, bu da kişisel tasarrufların azalmasına yol açmakta ve bu hususta daha fazla açık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çin'in takip ettiği döviz kuru politikası sorun olmaya devam etmektedir. Aslında, Asya ülkeleri para birimlerinin dolar karşısında değerli olmadıkları için global dengesizlik olduğuna yönelik herhangi bir senaryo bulunmamaktadır. **Global dengesizliği gidermek için, Asya ülkeleri para birimlerinin dolar karşısında yüzde 35, pound ve euro karşısında ise yüzde 10-20 oranında değer kazanması gerekmektedir.**

Bununla birlikte, Asya ülkeleri takip ettikleri dolar kuru politikalarını sürdürecekl olurlarsa, euro daha fazla değer kazanacak bu da daha fazla açık anlamına gelecektir. En iyimser tahminlere göre, Avrupa sahip olduğu dolar ve Asya para birimlerinden oluşan rezervler nedeniyle ciddi oranda sermaye kaybı ile karşı karşıya kalacaktır. Bu kurguya göre, Asya'nın ticaret fazlalığı artıyor gözükmekte, ancak benimsedikleri kur politikalarını takip ettikleri müddetçe, Amerikanın mevcut pazarının geliştirmektedirler.

Amerikanın büyük miktarda borçlanması karşısında, Çin'in global istikrarı sağlama konusunda da katsının ne olabileceği konusunda epeyce fikir beyan ettik. Ancak Çin için en iyi politika hangisidir? Bu gerçekten zor bir soru: Çünkü, Çin'de aslında tek gibi gözükken ekonomik yapı içerisinde iki ayrı ekonomik yapı bulunmaktadır. Sahil kesiminde refah içinde yaşayan 450 milyon insan ve gelişen piyasaya sahip Çin diğer tarafta da 750 milyon kişiden oluşan gelişmekte olan, ekonomisi tarıma dayalı olan, oldukça fakir gözükken Çin. Yabancı gözlemcilerin bir çoğu Çinin kırsal kesimindeki işsiz sayısının 150 milyon kişi olduğunu tahmin etmektedirler. Gelişmekte olan, fakir ülkeler nispi olarak sabit döviz kur rejimini benimserken, emerging market diye adlandırılan gelişen piyasalara sahip ülkeler ise daha esnek döviz kur politikalarını takip etmektedirler.

Sonuç olarak, globalleşmenin de etkisi ile, Çin'deki otoriteler, daha fazla esnekliğe sahip bir döviz kur rejimini takip edeceklerdir. Paranın değerlenmiş olması ilk başta bir nevi ceza gibi gözükülecektir. Ancak, global dengesizliğe çözüm bulma yolunda Çin'e gerçekten önemli görevler düşmektedir. Bu arada, Amerikan Hazinesi, ülkenin maliye politikasını düzene koymak için, yayınlanacak rapor doğrultusunda işlem yapmak zorundadır.

Financial Times, 18 Mayıs

Fransa'nın Kimlik Bunalımı

Fransız halkı, 29 Mayıs tarihinde AB Anayasasını reddetti. Referandum öncesinde yapılan çok sayıda kamuoyu yoklaması "hayır" sonucu çıkacağını

gösteriyordu. Konu, özellikle son birkaç haftadır dünya basını meşgul ederken gözlerin Fransa'ya çevrilmesine neden oldu. The Economist dergisinin 28 Mayıs tarihli sayısında da referandumun bir gün öncesinde konuya ilişkin değerlendirmelere yer verildi ve "Fransa ve AB Özel Raporu" ile özellikle Fransız halkının anayasaya olumsuz yaklaşımının nedenleri üzerinde duruldu. Aşağıda sözkonusu raporun bir özeti yer almaktadır.

Birkaç ay öncesine kadar Fransa'da sokaktaki vatandaşın gündemini günlük hayata ilişkin konular meşgul etmekteydi. Ancak Fransa'nın kurulmasına önyak olduğu Avrupa Birliğini farklı bir boyuta taşıyacak olan Anayasanın oylanması süreci, son dönemde Fransızların tüm ilgilerini bu konuya yönelmesine neden oldu.

1950 yılında Fransa Dışişleri Bakanı Robert Schuman'ın Fransa ve Almanya'nın kömür ve çelik üretimlerini birleştirme teklifi ile bugünkü Avrupa Birliğinin temelleri atılmış ve o zamandan beri Fransa, Birliğin öncü ülkelerinden biri olmuş, tek pazardan euroya tüm Avrupa projelerinde yer almıştır. Bugün oylanılan Anayasanın hazırlanması sürecine ülkenin eski Devlet Başkanı Valéry Giscard d'Estaing başkanlık etmişti.

O halde Fransız halkı neden Anayasaya bu kadar karşı? Claude Imbert, Fransa'nın Le Point dergisinde referandumun Fransa'da üç konuda soru işaretlerine neden olduğunu ileri sürüyor. Bunlardan birincisi, Fransa'nın dünyadaki yeri, ikincisi ekonominin istihdam yaratma konusundaki başarısızlığı ve son olarak da ülkenin siyasi elitlerinin yapısı.

Fransız halkının anayasaya olumsuz yaklaşımının nedenlerini ararken Irak savaşına kadar geri gitmek gerekiyor. ABD'nin Irak'a müdahalesi, Fransa'da daha önce farkına varılmayan bir gerçeği ortaya çıkardı: Ülke olarak ABD'nin Irak'a girmesine müdahale edemedikleri gibi Avrupa, bu olaya müdahale etmek için biraraya gelemedi.

Birliğin üye sayısının 25'e çıktığı son genişleme, dillerinin, işlerinin ve bakış açılarının riske girdiğine inanan Fransız halkını oldukça rahatsız etti. Geçmişte Fransız halkının bir güvence unsuru olarak gördüğü Avrupa artık Fransız kimliği açısından bir tehdit olarak algılanıyor. Eski Başbakanı Alain Juppé de, sorunun Fransa'nın artık Avrupa Birliğini birçok olumsuzluğun yaşandığı dünyada kendilerine ilerleme ve güvenlik sağlayan bir yapı olarak görmemesi olduğunu kaydediyor.

Türkiye'nin üyeliği ihtimali de Fransa'daki "hayır"çıların önemli bir nedeni. Özellikle sağ eğilimliler açısından hayır oylarının en önemli nedeni Türkiye'nin üyelik ihtimali. Her ne kadar anayasa metninde Türkiye'nin üyeliğine ilişkin hükümler yer almasa da Fransızlar anayasanın bu konuda Türkiye'nin yolunu açtığına inanıyorlar. Ve eğer Türkiye üye olursa bu, Fransızların Avrupa'nın Anglo-Saxon versiyonunda etkinliklerini kaybettiğinin son göstergesi olacak.

Fransa'da siyasi tarafların her biri anayasanın karşısında ve bu gruplar, İngiltere'de olduğu gibi ülkeyi Birlikten ayırmanın değil "farklı bir Avrupa için farklı bir anayasa" elde etmenin peşindeler.

Ekonomik Sorunlar

Fransızların kafasındaki "başka bir Avrupa" fikri sadece diplomatik bir kavram değil, aynı zamanda ülkenin sosyal sistemini korumak için başvuru olan son çare.

Fransa'nın ekonomik endişelerinin başında iş imkanlarının düşük maliyetli merkezi ve doğu Avrupa ülkelerine kayması (delocalisation) geliyor. İş kayıplarına ilişkin bu endişeler yersiz değil. Bazı sektörlerdeki düşük katma değerli üretim, diğer yüksek maliyetli sanayi ekonomilerinde olduğu gibi Fransa'da da ülkenin dışına kayıyor. Zaten yüksek bir işsizlik oranına sahip olan Fransa'da bu durum paniğe neden oluyor.

Fransa'da özel sektör aslında belli alanlarda dünya çapında önde gelen şirketlerden oluşuyor ancak bu şirketler daha az işçi çalıştırmaktan yana. İşçilerin hakları o kadar sıkı korunuyor ki şirketler yeni eleman almaktan çekiniyorlar ve geçici veya kısa vadeli iş kontratlarına başvuruyorlar. Bunun sonucunda da ülkede çalışanlar güvenli ve sürekli bir iş olanlar ve her an işini kaybetme korkusu yaşayan veya işsiz olanlar olmak üzere ikiye ayrılıyor. **Ülkenin sol eğilimli kesiminde hayır oylarının kaynağı işsizliğin yarattığı endişeler.** İşsizlik korkusunun bu kadar yoğun olduğu bir dönemde anayasanın getirdiği liberalizm, hatta ultra liberalizm, Fransızların endişelerini daha da artırıyor.

Ancak anayasaya ilişkin referandumun ortaya çıkardığı tüm bu tartışmalar aslında Fransa açısından olumlu sonuçlar doğurabilir. Şöyle ki ülkenin yüksek maliyete dayanan devlet kontrolündeki ekonomi sistemi, geçmişte başarıyla işlemiş olmakla birlikte artık büyümenin önünde bir engel teşkil etmeye başladı.

Yine de Fransa'da daha liberal bir ekonomiden yana olanlar çok az sayıda. Fransa'da siyasi eğilim, diğer Avrupa ülkelerine göre solda kalıyor. Ülkede komünist entelektüel miras siyaseti etkiliyor. "Rekabet" ve "kar" hala olumsuz yaklaşılacak kavramlar. Ancak İngiltere, İspanya, Fransa gibi ülkelerde gerçekleştirilen başarılı reformlar Fransızların diğer alternatifleri de dikkate almalarını sağlıyor.

Sorbonne University Tarih Profesörü André Kaspi, **anayasaya karşı çıkanların aslında sağda ve solda siyasi elitlere karşı çıktıklarını** savunuyor. Siyasilerse, ters giden her şey için Brüksel'i suçluyorlar. Yıllardır siyasiler AB reformlarının ülke açısından gerekliliği açıklanmak yerine bu reformlar için dış güçleri (çoğunlukla Avrupa Birliği'ni) suçladılar. Ayrıca siyasiler, bu reformlarla ilgili olarak verdikleri sözlerde de durmadılar. Euro'nun fiyatları düşüreceği söylenirken Fransız halkı sürekli olarak faturalarının şiştiğine şahit oldu. Bugüne kadar tutulmayan sözler, şimdi de halkın anayasaya ilişkin olarak siyasilerin vaatlerine inanmamasına neden oluyor.

The Economist, 28 Mayıs-syf: 25-27

Yeni Küresel Denge ve Avrupa

Avrupa'da son dönemlerde küresel güç dengesinde nisbi olarak gerilemenin getirdiği güvensizlik ortamı hakkında 27 Mayıs tarihli Financial Times gazetesinde yayımlanan Philip Stephens'in yorum yazısının özeti aşağıda yer almaktadır:

Almanya'da Gerard Schröder'in yenilgisi, Fransa ve Hollanda'da AB anayasasına dair oluşan sıkıntılar ve hükümetlerin sorunları seçmenlerin endişesini ve siyasetçilere olan güvensizliğini yansıtıyor.

Bu güvensizliğin ve endişelerin bir çok nedeni var: Küreselleşme iş imkanlarını kısıtlıyor. **Avrupa'nın refah sistemi çöküyor. Göç, sosyal ve laik geleneği zorluyor.** İşsizlik ve suç oranı artıyor. Cihat terörü fiziksel güvenliğimizi; Çin'in hızlı yükselişi ise küresel düzeni tehdit ediyor. İran Kuzey Kore'deki nükleer silahları istiyor. Bir zamanlar statükonun

güvenilir koruyucusu Amerika şimdilerde askeri kuvvetlerini konuşlandırıyor. Siyasi liderler sorumsuz ve seçmenler kararsız.

Her şeyin çoktan değiştiği ve değişmeye devam ettiği bir çağda yaşıyoruz. Güç dengeleri hızla ve beklenmedik şekilde değişiyor. Tarihin başlangıcında olduğumuzu bile söyleyebiliriz.

Soğuk savaşın sonunda tek süper güç ABD idi. Ancak savaş, Amerika'nın Avrupa'ya olan ilgisini azaltırken Avrupa'nın Amerika'ya bağımlılığını zayıflattı.

Avrupa, hem ekonomide hem nüfusta geriliyor. Çin ve Hindistan dünya ekonomisinin en önemli merkezleri olurken 2020 yılında 8 milyara ulaşacak dünya nüfusunun her 100 kişisinden 56'sı Asyalı olacak.

Amerika şu anda tek güç olmasına rağmen gelecek yıllar tek kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya geçişi vaad ediyor. Irak savaşı ve Asya'daki üretim artışı Amerika'yı da vurdu.

Bütün bu kötümser havanın yanı sıra hepimiz ucuz DVD'ler ve tişörtler, kolay ulaşım ve iletişim, yeni teknolojiler gibi küreselleşmenin faydalarını da görüyoruz. Modern tıp ve bilim, hayat kalitemizi değiştiriyor. Genişleme Fransız ve Alman halkının düşündüğü gibi bir tehdit değil Avrupa'nın başarısı olarak değerlendiriliyor. Son yüzyılın ikinci yarısında kıtanın huzuru ve refahı iki büyük değişim ile sağlandı: İlk olarak siyasi bütünleşme, iki dünya savaşına yol açan milliyetçiliğe tercih edildi; ikinci olarak da verimli ekonomiler sosyal uyumla birleştirildi. Yeni jeopolitik ve ekonomik alanlara uyum sağlamak için bu iki değişim tekrar edilmelidir.

Avrupa ancak geçmişteki sınırlarını koruyarak gelişir diyenler yanılıyor. Sıkıntılardan yakınmak yerine yeni tasarımları dikkatle incelersek kendimizi tekrar güvende hissedebiliriz.

Financial Times,27 Mayıs,Syf:13

AB Dönem Başkanı Yeniden Oylama Taraftarı

AB Dönem Başkanı Lüksemburg Başbakanı Jean-Claude Juncker, Fransa ve Hollanda'da yapılacak AB anayasası referandumlarında hayır oyu çıkması durumunda "doğru cevabı" bulmak için bu ülkelerde tekrar referanduma gidilmesinin gerekliliğini vurguluyor.

Juncker, Fransa ve Hollanda'dan çıkacak sonuç ne olursa olsun AB'ye üye 25 ülkenin, anayasanın onaylanması için girişimlerini devam ettirmesi gerektiğini kaydediyor. Juncker'ın yorumları, Avrupalı liderlerin referandumların sonucu hakkında kötümser bakış açılarını yansıtıyor.

"Hayır diyen ülkeler tekrar referanduma gitmek zorunda kalacak ve doğru cevap bulunamazsa anlaşma yürürlüğe girmeyecek" açıklamasında bulunan Juncker, hayır oyunun Fransa'nın, Chirac'ın ve herkesin felaketi olacağını sözlerine ekledi.

Avrupa'daki anayasa taraftarı siyasetçiler,hayır oyunun doğuracağı olumsuz sonuçlardan endişe duyuyor. Fransa Başbakanı Jean-Pierre Raffarin,hayır oyunun yabancı yatırımı engelleyeceğini ve Fransa ekonomisine zarar vereceğini düşünüyor. Hayır oyunun, Avrupalı şirketlerin ABD ve Asya'daki rekabetini zorlaştıracağına inanılıyor.

Financial Times,26 Mayıs,Syf:1

Avrupa Merkez Bankası'nın Faiz Oranı Politikası Eleştirilere Neden Oluyor

Avrupa Merkez Bankası, son iki yıldır faiz oranlarını değiştirmiyor. Banka, Avrupa ekonomilerinin bir türlü toparlanamamasının nedeninin faiz oran politikasından başka yerlerde aranması gerektiğini savunuyor. 27 Mayıs tarihli Financial Times gazetesinde Ralph Atkins'in konuya ilişkin bir makalesi yayınlanmış olup makalenin bir özeti aşağıdadır.

Avrupa Merkez Bankası Yönetim Kurulu, önümüzdeki Perşembe günü (2 Haziran) Frankfurt'ta toplanacak. İki yıldır faiz oranlarını yüzde 2'de sabit tutan bankanın, bu toplantıda da farklı bir karar alınması beklenmiyor.

Banka yetkilileri her ne kadar istikrarlı ve öngörülebilir politikalarından dolayı kendileri ile gurur duyuyor olsalar da euro alanının kötü giden ekonomisi ve Avrupa genelindeki huzursuz ortam iyimser yorumları anlamsız kılıyor.

Faiz oranlarının tarihin en düşük düzeylerinde seyrediyor olmasına, dünya genelinde güçlü talep, düşük enflasyon ve yüksek işletme karlarına rağmen euro alanı ekonomisi olumsuz bir tablo çiziyor. Geçtiğimiz yıl Kasım ayında euro alanının bu yıl yüzde 1.9 büyüyeceğini tahmin eden OECD, geçen hafta tahminini yüzde 1.2'ye çekti.

İtalya ve Polonya'nın artık kontrolden çıkan mali açıkları Birliğin yenilenen mali kurallarını da ihlal ederken Fransa ve Hollanda'nın AB anayasasını reddetme ihtimalinin çık güçlü olması Birliğin kurumlarının işleyişinden duyulan memnuniyetsizliğin bir göstergesi olarak kabul ediliyor.*

Bu olumsuz tablonun yanısıra euro alanı ekonomilerinin ekonomik verileri arasındaki bir türlü giderilemeyen büyük farklılıklar, bir diğer endişe kaynağı. Avrupa Merkez Bankası, geçen hafta, ülkeler arasında mali açıklar, ticaret dengeleri, enflasyon ve büyüme rakamları arasındaki farklılıkların "herkes için uygun" bir faiz politikası uygulanmasını zorlaştırdığını ifade etti.

Avrupa Merkez Bankası Başkanı Jean-Claude Trichet, faiz oranlarının düşürülmesi konusunda İtalya Başbakanı Sylvio Berlusconi ve Almanya Ekonomi Bakanı Wolfgang Clement'in de aralarında bulunduğu birtakım Avrupalı siyasetçilerle de bu konudaki olumsuz yaklaşımı nedeniyle de çatışma yaşıyor. Trichet, faiz oranlarını düşürmenin bankanın enflasyon hedeflemesi amaçlarına ters düşeceğinden endişe ediyor. Hatta merkez bankasının faiz oranlarını düşürmenin kredilerde yaratacağı artış ve bunun uzun vadeli enflasyonist sonuçlarını ileri sürerek faiz oranlarını yükseltmeyi tercih edeceği kaydediliyor. Ancak OECD, geçen hafta yayınlanan raporunda da Avrupa Merkez Bankası'nın faiz indirimine gitmesi gerektiğini ileri sürdü.

Deutsche Bank Avrupa Ekonomisti Thomas Mayer, Avrupa Merkez Bankası'nın bugüne kadar fiyat istikrarını sağlamak yönündeki önceliğinin ekonomi ile çatışmayacağına inandığını, ancak enflasyonist baskıların artması ile birlikte ekonomilerin gerileme yaşadığını ve politikacıların da Avrupa Merkez Bankası'na baskı yaptığını ifade ediyor.

* Çevirenin notu: Fransız halkı, 29 Mayıs 2005 tarihinde yapılan referandumda yüzde 55 ile Anayasayı reddetti.

Geçmişte resesyonlardan kurtulmak için devalüasyona başvuran İtalya, euro'nun zayıflamasını talep ederken Mayer, AMB'nin enflasyonla mücadele taahhüdünün gevşetilmesinin ekonomik ve parasal birlik açısından risk teşkil ettiğini öne sürüyor.

Euro alanının son dönemde yaşamakta olduğu ekonomik sorunlar, farklı nedenlere dayandırılıyor. Öncelikle euro alanı da dünyanın diğer ülkeleri gibi yüksek petrol fiyatlarından olumsuz etkilendi. Ayrıca geçen yıl euro'nun dolar karşısında değer kazanması da bölgenin ihracatına zarar verdi. Ancak bu nedenler OECD'nin euro bölgesini "kronik olarak zayıf ve farklı" olarak tanımlaması için yeterli değil.

İrlanda'nın Başarısı Avrupa Birliğine Örnek Gösteriliyor (John Murray Brown)

AMB, sorunun çözümünün kendisine değil ulusal hükümetlere bağlı olduğunu iddia ediyor. Bankaya göre ulusal hükümetler küreselleşmenin getirdiği yeni durumlara aya uydurabilmek için ekonomide büyümeye yol açacak bir esneklik sağlamalıdır. Buna örnek olarak da İrlanda ekonomisi gösteriliyor. 1994 yılında birçok işletmenin kapatıldığı İrlanda'da bu işyerlerinde çalışan insanlara başka firmalarda iş olanağı sağlandı. Zamanında çalışmak için yurtdışına giden İrlandalılar, buralarda kendilerini yetiştirdikten sonra daha kaliteli işgücü olarak ülkelere döndüler. Bundan on yıl önce İrlandalılar çalışmak için yurtdışına çıkarılarken bugün artık İrlanda, diğer ülke vatandaşları için iş imkanı sunmakta. İrlanda'nın başarısının altında yatan neden, düşük kurumlar vergisi oranlarıdır. Yabancı yatırım açısından da çok cazip olarak görülen düşük kurumlar vergisi, ülkedeki tüm siyasi taraflardan destek gördü. Kimi uzmanlar İrlanda'nın başarısının nedenlerini 1960'lara kadar götürerek orta öğretimin ücretsiz olarak verilmeye başlanmasına bağlıyor. 1980'lerin mali reformlarının da son dönemlerde yaşanan yüksek ve sağlıklı büyüme ile bağlantısı olduğu kaydediliyor.

İrlanda'da 1980'lerde yaşanan nüfus patlaması ve göçler, işgücünün artmasına neden oldu. Çokuluslu şirketlerin ülkeye girişi ve tarımdan uzaklaşılması gibi faktörler de verimliliği artırdı.

Dublin University College'den Profesör Moore McDowell, İrlanda'nın başarısının altında yatan asıl nedenin iş dünyasına mümkün olduğunca kısıtlama getirilmemesi olduğunu ileri sürüyor. İrlanda'da işverenler işçi alma ve çıkarma konusunda daha özgürler. İşverenler üzerindeki sosyal güvenlik yükü, İrlanda da diğer AB ülkelerinden daha düşük.

AMB Başkanı Trichet, bir indirim yapılması ihtimali olduğunu kabul etmekle beraber faiz oranlarında yapılacak bir indirimin enflasyon beklentilerine neden olarak faizlerde yukarı doğru bir baskı yaratacağını kaydediyor.

AMB'nin öncelikli hedefi fiyat istikrarı olmakla birlikte istihdamı artırmak ve enflasyona yol açmayacak bir büyüme sağlamak da bankanın görev ve sorumlulukları arasında. Euro alanı için enerji ve işlenmemiş gıda ürünleri hariç tutularak hesaplanan "çekirdek enflasyon", son dört yılın en düşük düzeyi ile yüzde 1.4 olarak hesaplandı. Bu oran, hükümetler açısından enflasyon riskini ortadan kaldırıyor.

Avrupa Merkez Bankası, kendisine yönelik tüm eleştiriler ve tavsiyeleri reddediyor ve bölgede ekonomilerin yavaşlamasına neden olarak ulusal hükümetlerin mali açıklarını kontrol altına almak konusunda isteksiz davranmalarını gösteriyor. Jean Claude Trichet, Avrupa Parlamentosunda yaptığı konuşmasında artan mali açıkların güven eksikliğini daha da yoğunlaştırdığını ifade etti.

Euro alanı ekonomisinin yaşamakta olduğu sıkıntının nedeni, mali politikalar ve yapısal reformlardan sorumlu ulusal hükümetlerin AMB'nin faaliyetlerine uyumlu davranıp davranmayacağıın net olarak biliniyor olmaması.

Sonuç olarak Avrupa Merkez Bankası'nın faiz oranlarında bir artışa gidip gitmeyeceği konusunda farklı görüşler mevcut. Mali piyasalarda önümüzdeki aylarda faiz oranlarının değişmeyeceği beklentisi hakim. Morgan Stanley ekonomisti Joachim Fels, ekonomiyi bunalıma götüren kurum olmaktan çekinen Avrupa Merkez Bankasının, hoşuna gitse de gitmese de siyasilerle birlikte hareket etmek durumunda kalacağını ileri sürüyor.

Financial Times, 27 Mayıs-sayfa: 11

Faiz Oranları ve Küresel Ekonomik Dengesizlikler

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 24 Mayıs tarihinde yayımlanan "Ekonomik Görünüm" değerlendirmesi; Avrupa Merkez Bankasının (ECB),euro alanındaki kısa vadeli faiz oranlarında düşüşe gitme konusundaki isteksizliği üzerinde duruyor.

OECD bu değerlendirmesinde, Amerika'nın cari açığından endişe duyarken euro alanında uzun vadeli faiz oranlarında artış yaşanmamasından da kaygılanıyor.

Avrupa Merkez Bankası, olumsuz ekonomik koşullara rağmen euro alanında kısa vadeli faiz oranlarını sabit tutuyor. Aslında, uzun vadeli faiz oranları ekonomik sıkıntılara çözüm olabilir. Fed'in güçlü ekonomi ve enflasyon belirtileri içinde kısa vadeli faiz oranlarını artırdığı Amerika'da uzun vadeli faiz oranları yükselmiyor.

Bu yıl sadece yüzde 1 oranında büyüyen euro alanı, Irak savaşı, petrol ve eşya fiyatlarındaki artış, euronun artması gibi "ikincil sorunlardan" etkilendi. Ancak bunların hiçbiri "ertelenmiş çözümlere" mazeret değil. Daha fazla talep artışı, yapısal reformların yanı sıra daha düşük faiz oranları ile sağlanır.

Merkez bankasının temel ilgi alanı, faiz oranları değil en fazla yüzde 2 olan hedefin üzerinde seyreden enflasyondur. Banka, kısa vadeli düşük faiz oranları, enflasyon beklentilerini ve uzun vadeli faiz oranlarını artırdığından dolayı ekonomik sorunların çözümlenemeyeceğinden korkuyor.

Euro alanında düşüşte olan çekirdek enflasyon ve uzun vadeli faiz oranları, para politikalarında esneklik sağlanırsa yükselir mi? Amerika örnek alınırsa cevap hayır olabilir. Güçlü ekonomisi, toparlanmış enflasyonu ve artan kısa vadeli faiz oranlarıyla Amerika uzun vadeli faiz oranlarını artırma taraftarı gibi görünüyor. Ancak on yıllık Hazine tahvillerinin getirileri yüzde 4'ten fazla değil. Fed'in para politikalarında kısıtlamaya gittiği geçen Haziran'da bu rakam yüzde 4.6 idi. Bu "muamma" ekonomistleri şaşırtıyor.

Uzun vadeli faiz oranları; yatırımcıların enflasyon ve kısa vadeli faiz oranları beklentilerinden ve uzun vadeli varlıkların risk priminden etkileniyor ve enflasyon baskıları artmaya devam ediyor. Hazine tahvil kazançlarının artmaması bu nedenlerle açıklanıyor.

Fed'in enflasyonla mücadelesi, yatırımcıları fiyat baskılarının kontrol altında tutulduğu görüşüne itiyor. Bankanın "kontrollü" faiz oranları artışı, gelecekteki kısa vadeli faiz oranları

konusunda yatırımcılara güven ortamı sağlıyor. Son zamanlarda yatırımcılar, daha güvenli Hazine tahvillerini riskli kurum tahvillerine tercih ediyorlar.

Amerika'nın tüketimine ve gelişimine güç kazandıran uzun vadeli faiz oranlarının ne zaman, ne kadar sonra ve ne kadar hızlı artacağı, dünyadaki istikrarsızlıkların nasıl düzeleceğini de gösterecek.

The Economist,28 Mayıs, Syf:79

Schröder'den Atak Hazırlığı

Almanya Başbakanı Gerhard Schröder, kamu harcamalarında araştırmalara daha fazla kaynak ayrılması, şirketlere asgari sosyal standartların uygulanması ve uluslararası mali akımlarda kontrolleri arttırma konularında AB nezdinde girişimlerde bulunmaya hazırlanıyor. Plan, Schröder'in parti içinde aldığı kapitalizm eleştirilerini ciddiye aldığı bir göstergesi olarak değerlendiriliyor ve partinin yaklaşımı ile hükümet politikaları arasındaki uçurumu kapatmayı hedefliyor.

Schröder'in girişim planı, şirketlerin yönetim kurullarında işçilerin de temsilcilik hakkını simgeleyen Alman ortak determinasyon modelini teşvik edecek. Plan çerçevesinde Başbakan ekonomi ve maliye bakanlıklarının incelediği hedge fon düzenlemeleri hakkında da bilgi alacak.

13 Haziran tarihinde Berlin'de SDP (Sosyal Demokratlar) konferansında açıklanacak Schröder'in bu önerileri, partinin iş dünyası karşıtı politikaları ile hükümetin iş dünyası yanlısı politikaları arasındaki uçurumu kapatmayı hedefliyor.

Partinin üst yönetimi, Avrupa içinde de korumacılık taraftarları ile daha liberal bir ekonomiyi savunan hükümetler arasındaki fikir ayrılıklarının da bir işareti olan girişim hakkında açıklama yapmaktan kaçınırken Sosyal Demokrat Partinin güçlü üyelerinden Andrea Nahles konu hakkında şu açıklamayı yaptı: "Kapitalizm tartışması SDP'nin eski siyasi yelpazesini tekrar oluşturdu. Şu anda yüzde 30 oranında desteğimiz var. Eskisi gibi güçlü bir parti olmak için yüzde 10'luk ek desteğe ihtiyacımız bulunmaktadır. Bir çok insan erken seçimden genel seçim sürecine kadar uygulanacak somut tedbirler talep edecektir ve Schröder bu beklentileri karşılamaya çalışacaktır."

Sosyal Demokrat Parti Grup Başkan Yardımcısı Michael Müller ise Financial Times gazetesine yaptığı açıklamada planın son üç yıldır sürdürülen reformlardan geri adım atıldığı anlamına gelmemesi gerektiğini, Başbakanın sadece piyasaların daha net kurallar altında işlemesini istediğini ifade etti.

Schröder'in sözkonusu planı tüm Avrupa'ya yönelik olarak hazırlaması, siyasi geleceğini kısa vadeli özel ve iç tedbirlerin uygulanmasına bağlamaksızın anti-kapitalist kampanyaları desteklemeyi tercih ettiği şeklinde yorumlanıyor.

Financial Times, 18 Mayıs

AB Kurumlar Vergisi Uyum Planı Üç Yıl İçinde Hazır

Kurumlar vergileri düşük olan ülkelerde "vergi damping"ini önlemek amacıyla Fransa ve Almanya tarafından kurumlar vergisi uyum planı hazırlanıyor. Avrupa Birliği Komiseri Laszlo Kovacs planın üç yıl içinde hazır olacağını kaydetti.

Uyum planı, iş dünyasında bürokrasiyi azaltmayı ve kurumların sınırların dışında daha rahat çalışmalarını hedefliyor. Kovacs, Avrupa'da ulusal farklılıkları ortadan kaldırarak kurumların vergi matrahını tek bir sistemle hesaplamak için detaylar üzerinde çalışıyor. Şu anda kurumlar vergisi matrahının 25 farklı yöntemle hesaplandığını belirten Kovacs Avrupa çapında tek bir sistem kabul edilirse rekabetin artacağını sözlerine ekliyor. Komiser, Kurumlar vergilerinin hesaplanmasında ortak bir yöntemin bulunmasının zor olduğunu, ancak uyum planının çok önemli sonuçlar doğuracağını ifade ediyor.

Avrupa Komisyonu, kurumlar vergisi oranlarında uyum sağlama planına destek vermiyor. İngiltere dahil bir çok ülke planı onaylamıyor. İngiltere Maliye Bakanı Gordon Brown, planın ulusal egemenliğe müdahale edeceğini ve vergi alanında esnekliği kısıtlayacağını ifade ediyor.

Avrupa Birliğindeki vergi konuları oybirliği ile kabul edilmesine rağmen İngiltere ve diğer muhalif ülkeler "güçlendirilmiş iş birliği" mekanizması altında daha sonra görüşlerini bildirebiliyorlar. 25 üye ülkeden 20'sinin bu fikri savunduğunu söyleyen Kovacs, planın iş dünyasındaki olumlu etkileri hissedildiğinde diğerlerinin de onay vereceğini ileri sürüyor.

Financial Times, 25 Mayıs

Almanya'da Kurumlar Vergisi İndirimi Planına Darbe

Almanya'da koalisyonun küçük ortağı olan Yeşiller partisinin itirazı nedeniyle kurumlar vergisinde indirim planı tehlikeye girdi. Almanya, ABD ve Japonya'dan sonra dünyanın en yüksek kurumlar vergisi oranına sahip.

Başbakan Gerhard Schröder'in erken seçim kararının sonucu olarak ortaya çıkan vergi indirimine karşı çıkan Yeşiller Partisi, kurumlar vergisi oranını yüzde 25'ten yüzde 19'a düşürmenin mali açıdan uygun olmayacağını savunuyor.

Yeşiller Partisi üyesi Dışişleri Bakanı Joschka Fisher partinin henüz bu konuda son kararını vermediğini ileri sürerken nasıl olsa düzenlemenin parlamentonun muhalefetin kontrolündeki üst kanadında reddedileceğini kaydetti.

Vergi indirimi, kurumlar vergisinde yerel vergileri de içine alan toplam oranı yüzde 38.7'den yüzde 32.7'ye çekerken bunun bütçeye yükleyeceği maliyetin yaklaşık 6 milyar euroyu bulması, itirazlara neden olmuştu.

Bu arada Schröder'in Sosyal Demokrat Partisine mensup milletvekilleri de seçim öncesi partinin sosyal profilini güçlendirmek istediklerinden dolayı fazlasıyla iş dünyasına yönelik olan bu düzenlemenin yürürlüğe girmemesini tercih ediyorlar.

Financial Times, 28/29 Mayıs

Avrupa Birliği Adalet Divanından Vergi Konusunda Önemli Karar

Avrupa Adalet Divanı, hisse senetlerinin çıkarılmasıyla bağlantılı maliyetlere ilişkin vergi iadesi talebinde bulunulabileceğini hükme bağladı. Bu karar Avrupa hükümetlerini yüz milyonlarca dolar vergiyi geri ödemek durumunda bırakabilir.

Bu yeni kararla şirketler, yeni hisselerin satışı ile ilgili yasal giderlerle muhasebe giderlerine ilişkin olarak katma değer vergisi iadesi (KDV) alabilecek. Kararın diğer işlem

türlerinde de etkisinin görülmesi ve Avrupa genelinde toplu taleplerde bulunulması bekleniyor.

Mahkeme bu kararı bir Avusturya şirketinin Frankfurt borsasına kayıt dolayısıyla yüklediği hukuk ve muhasebe giderleri dolayısıyla ödediği KDV'yi alması talebi üzerine verdi.

Şirketlerin, hisse senedi ihraç maliyetlerine ilişkin KDV iadesi almasını engelleyen Avusturya, Danimarka, Finlandiya, Yunanistan, İrlanda, Lüksemburg ve İngiltere gibi Avrupa Birliği üye ülkeleri karara tepki gösteriyor.

İngiliz avukatlık şirketi McGrigors, ülkedeki standart üç yıllık limitin ötesinde grup davası yöntemiyle hisse senedi satış maliyetlerine dair geri ödeme konusuna açıklık getirmeyi düşünüyor. Şirket, cari limiti kontrol etmek için Yüksek Mahkemeye başvuracağını kaydediyor. Londra borsasında ya da Alternatif Yatırım Piyasasında yer alan İngiliz şirketlerine ya da yabancı şirketlere açık olan grup davaları sonucunda, üç yıllık dönem için yüz milyonlarca poundun ödeneceği bildiriliyor. Çok sayıda davacı bulunduğundan mahkeme ancak grup davası ile çözümlenebilir. Bütün ortak konuları belirleyecek örnek bir dava da yapılabileceği iddia ediliyor.

Financial Times,27 Mayıs, Syf:1

AB'nin Yeni Kara Para Aklama Düzenlemesi Daha Fazla Sorumluluk Getiriyor

Avrupa parlamentosunun onayladığı AB para aklama ve teröristleri finanse etme yasası kapsamında Avrupa Birliğindeki bankacılar, avukatlar, emlak büroları, muhasebeciler ve diğer bir çok meslek grupları müşterilerini daha yakından izlemek zorunda kalacak.

Haziran başında AB maliye bakanlarının son onayını bekleyen yeni yasa 1991 direktifinin güncellenmiş hali. Eski düzenlemede teröristlere kaynak sağlama maddesi bulunmuyordu. Yasanın mali sektördeki yaptırımları ise daha az katıydı.

Yasa; müşterilerin kimliklerinin belirlenmesini ve onaylanmasını, para aklama ya da teröristlere kaynak sağlama gibi şüpheli konuların bildirilmesini ve bu gibi suçları önleyecek politikalar benimsenmesini gerektiriyor. Örneğin, bankalar ve kredi kartı şirketleri, hesap açtırmak ya da 15,000 eurodan fazla miktarda işlem yaptırmak isteyen müşterilerinin kimliklerini kontrol etmek zorunda.

Yasa,sadece kara para aklama ve teröristlere kaynak sağlamaya karşı verilen mücadelede değil mali sektörün bütünlüğü ve istikrarında da önemli rol üstlenecek.

Avrupa Bankacılık Federasyonu, parlamentonun yaptığı değişiklikleri onaylarken bazı ülkelerde hisse senetlerinin gerçek sahiplerini bulma imkanı zor olduğundan yeni rejimin hala bankalarda sorun yaratacağını kaydediyor.

Financial Times, 27 Mayıs, Syf:4

Avrupa'nın Bankacılık Devleri 16 Milyar Euro'luk Anlaşmanın Eşiğinde

İtalyan Bankası Unicredito, Almanya'nın HVB'sını satın alarak yeni bir bankacılık devi yaratmanın peşinde. Anlaşma, eğer gerçekleşirse Avrupa'nın en büyük sınır ötesi bankacılık anlaşması olacak.

Asya ve Amerika'daki küresel bankacılık şirketlerinin rekabet baskısı Avrupa'da tüm siyasi ve kültürel engellere rağmen bankalar arasında birleşme eğilimlerini artırıyor. Avrupa'nın birçok büyük bankası, kendi ülkelerinde büyüme şansı yakalayamamaları nedeniyle diğer Avrupalı bankalarla birleşme yoluna gitmeyi tercih ediyorlar.

Bu bankalara son örnek, İtalyan bankası Unicredito'nun Almanya'nın HVB Bankasını satın alma girişimi oldu. Henüz taraflar kesin fiyat üzerinde bir anlaşmaya varmamış olmakla birlikte anlaşma sağlandığı taktirde Avrupa'da sınır ötesi banka birleşmelerinin önündeki engeller büyük ölçüde aşılmış olacak.

Avrupanın Önemli Bankacılık Anlaşmaları			
Tarih	Hedef Banka	Alıcı Banka	Değer (Milyar Euro)
26.May.05	HVB (Almanya)	Unicredito(İtalya)	16
26.Tem.04	Abbey National (İngiltere)	BSCH (İspanya)	13.9
18.May.98	Generale de Banque (Belçika)	Fortis (Çokuluslu)	11.6
01.Nis.00	CCF (Fransa)	HSBC (İngiltere)	11.2
11.Nis.00	Robert Fleming (İngiltere)	Chase Manhattan (ABD)	7.5
22.Tem.00	Bank Austria (Avusturya)	Bayerische Hypo-und Vereinsbank (Alm.)	7.2
29.Mar.05	BNL (İtalya)	BBVA (İspanya)	6.7
30.Mar.05	Banca Antonveneta (İtalya)	ABN Ambro (Hollanda)	6.3
06.Mar.00	Unidanmark (Danimarka)	Nordic Baltic (İsveç)	4.8
13.Eki.97	Merita (Finlandiya)	Nordbanken (İsveç)	4.1

Kaynak:Dealogic; WSJ Research

Anlaşmanın önündeki en büyük sorunun iki ülke arasındaki dil ve kültür farklılıklarından kaynaklandığı kaydediliyor. Ayrıca anlaşmanın gerek Almanya, gerekse İtalya'da hükümetlerin eleştiri oklarına hedef olduğu bir döneme denk gelmesi de sorun teşkil ediyor.

Her iki banka da 2004 Mayıs'ında Birliğe dahil olan doğu Avrupa ülkelerinde faaliyet yürütüyor. Birleşmeleri halinde bankacılık endüstrisinin daha az geliştiği ve büyüme oranlarının Avrupa'nın geri kalanından daha hızlı olduğu doğu Avrupa'da önemli bir oluşuma imza atacaklar. 1999 yılından itibaren 15 üyeli AB yüzde 2 büyürken bu on doğu Avrupa ülkesi yüzde 3.2 büyüdü.

Avrupa'nın diğer bazı büyük bankaları, ABD'de Avrupa'da olduğundan daha hızlı genişledi. Ancak ABD bankalarının fiyatlarının yüksek olması nedeniyle Citigroup gibi Amerikan bankacılık devleri de Avrupa'da güçlenmeye çalışıyor.

Avrupa'da bugüne kadar gerçekleşen en büyük sınır ötesi bankacılık anlaşması İspanya'nın Banco Santander Central Hispano SA'nın İngiliz Abbey National PLC tarafından 8 milyar sterline satın alınması oldu. Bunun ardından Danimarka'nın en büyük bankası Danske Bank AS, 1.9 milyar dolar karşılığında National Austria Bank Ltd:nin iki İrlanda bankacılık birimini almak üzere anlaştı.

Hollanda'nın ABN Ambro'sunun İtalyan Antonveneta'yı satın alma konusundaki girişimleri bazı siyasi gerilimlere neden oldu. ABN Ambro'nun İtalyan bankasını alma konusunda yaşadığı sıkıntılar nedeniyle İtalya Merkez Bankası Başkanı Avrupa Birliği'nin eleştiri oklarına hedef oldu. HVB-Unicredito anlaşmasının da bazı sorunlara yol açması bekleniyor. Özellikle Unicredito işten çıkarma işlemleri başlatırsa sorun daha da büyüyecektir. HVB 1997 yılında Vereinsbank ve HypoBank'ın birleşmeleri sonucu oluştu. Bankanın Almanya, Avusturya ve doğu Avrupa'da 2000 şubesi var. Merkezi Milan'da

bulunan Unicredito ise bugüne kadar faaliyetlerini Polonya, Hırvatistan ve Romanya gibi ülkelere genişletti. Unicredito 1999 yılı başından itibaren doğu Avrupa ve Türkiye'ye girdi ve bu ülkelerde küçük satın almalar gerçekleştirdi. Banka şu anda Bulgaristan ve Hırvatistan'da en büyük, Polonya'da ise ikinci büyük bankayı işletiyor. Türkiye'de son yaptığı satın alma ile de bu ülkedeki üçüncü büyük banka oldu.

The Wall Street Journal, 27-29 Mayıs-syf:1,8

Karadeniz, Petrol ve Rusya-Amerika Mücadelesi

Bir zamanlar “yabancılara dost deniz-Euxeinos Pontos-”olarak bilinen Karadeniz, bugünlerde enerji konusundaki zenginliği nedeniyle özellikle Amerika'nın ilgi odağı olurken Amerika ve Rusya arasında mücadelelere sahne oluyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgede gözlemci bulundurması teklifi geçtiğimiz ay Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü tarafından reddedildi. Bu durum hem Amerika'nın bölgeye ilgisini hem de Rusya'nın Amerika'nın bu ilgisinden duyduğu rahatsızlığı su yüzüne çıkardı.

1992 yılında zamanın Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Karadeniz'de yaşanan gerilimlere bir son vermek ve bölgeyi barış ve işbirliği alanı haline getirmek üzere girişimlerde bulundu ve bu girişimler sonucunda Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü kuruldu (KEİ). Aradan geçen on yılı aşkın sürede Karadeniz'in kıyısında yer alan ülkelerin yanısıra Yunanistan, Moldova, Arnavutluk, Ermenistan, Azerbaycan ve yakın zamanda katılan Sırbistan'dan oluşan KEİ üyeleri Özal'ın vizyonunun farkına bile varmadılar. Ermenistan ve Azerbaycan'ın sırasıyla Rusya ve Türkiye'nin desteğiyle çatışma halinde olması da bölgede barış sağlanmasını güçleştirdi.

Son olarak geçtiğimiz ay yaşanan ve dünya kamuoyunun gözünden kaçan bir gelişme ile KEİ Örgütü, ABD'nin gözlemci statüsü talebini reddetti. Ret nedeni açıkça ilan edilmemekle birlikte başvuruyu Rusya'nın bloke ettiğine inanılıyor. Rusya'nın yaklaşımı, komünist rejimin eski üyeleri tarafından memnuniyetsizlikle karşılandı ve hatta bu ülkelerden sekizi ayrı bir bildiri ile Washington'un varlığından mutluluk duyacaklarını bildirdiler.

Amerika'nın bu talebinin kabul edilmesi durumunda ne yapmayı planladığı bilinmiyor. Ancak düşünce kuruluşları, Washington'un Karadeniz bölgesini üyelerinin limanları ve boru hatlarını terörist saldırılar ve istenmeyen yabancılardan korumak için işbirliği yaptığı yeni bir güvenlik kulübü olarak gördüğünü kaydediyorlar.

Karadeniz'e girip çıkan enerji miktarının düzenli olarak artması, bu bölgeyi cazip kılıyor. Bu hafta Azerbaycan'da Bakü'yü Gürcistan dağlarından Türkiye'nin Ceyhan limanına bağlayan 1,770 km'lik (1,010 mil) petrol boru hattı açıldı. Azerbaycan, İran ve muhtemelen Hazar denizinin doğusundan gelen petrol, yakında benzer hatla Türkiye'ye ve oradan güney doğu Avrupa'ya akacak. Bu boru hattı, Azerbaycan için büyük bir imkan sunarken mali açıdan güç durumdaki Gürcistan'a da fayda sağlayacaktır.

Amerika, boru hatlarının yapımı konusunda Rusya'yı bertaraf ederek lobi faaliyetleri yürütmekte, böylece Rusların enerjiyi politik bir silah olarak kullanmalarını engellemektedir. Ortaya çıkacak yeni boru hatları en çok da Avrupalı tüketicileri etkileyecektir. Şu anda Avrupalı devletler enerji konusunda artan oranda Rusya'ya bağımlılar ancak yeni boru hatları bu bağımlılığı hafifletecektir.

Yakın zamanda açılan petrol boru hattının Karadeniz üzerinden Rusya'dan Türkiye'ye enerji getirmeye başlaması, iki ezeli rakip arasındaki ekonomik ilişkiyi güçlendirdi ve Amerika ve Rusya arasında Karadeniz üzerinde etkinlik savaşında Türklerin net bir biçimde ABD tarafında yer almasını güçleştirdi. Bu durum aslında ABD'de de fark ediliyor. Washington'da bulunan bir düşüncü grubu, "eski Nato ortakları" olarak adlandırdığı Türkiye ve Yunanistan'ın komünizmden yeni kurtulmuş ve kendilerine verilecek her şeyle yetinebilecek kadar fakir Amerikan yanlısı ülkelerden daha az güvenilir olarak değerlendiriyor.

Amerika'nın bu bölgeye artan ilgisinin bir nedeni bölgedeki ülkelerin çoğunun sonunun belirsiz olması. Bu ülkeler ya Orta Avrupa'nın batılı politikalarını benimseyecekler ya da otoriter devlet yapısına geri dönecekler. Nato'nun genişlemesi konusunda etkili bir lobi faaliyeti yürüten Amerikalı Bruce Jackson, Karadeniz'deki demokrasilerin, 19.Yüzyıl emperyalizm politikalarını Avrupa modernizminden ayıran ince sınıra dayandığını ileri sürüyor.

KEİ Örgütü'nün etkili kurumlarından Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası strateji direktörü Panayois Gavras, bölgeye yatırım çeken en önemli faktörlerden birinin Avrupa'ya yakınlığı olduğunu kaydediyor.

Bu arada İngiltere AB Dönem Başkanlığını devralmaya hazırlanırken pek çok kişi bölgede Rusya'yı dışlamaksızın batı gözüyle "iyi performans sergileyen" ülkeleri cesaretlendirecek yeni bir girişim başlatılacağı beklentisi taşıyor.

The Economist,28 Mayıs,Syf:34

Güney Kore Komşuları ile Döviz Kuru Değişimi Anlaşması İmzaladı

Güney Kore, Japonya ve Çin ile döviz kuru değişimi anlaşması imzaladı. Anlaşmanın amacı karşılıklı olarak taraflara mali olarak ihtiyaç duyulduğunda kısa vadeli likidite sağlamak.

G.Kore'nin komşuları ile yapmış olduğu döviz kuru değişimi anlaşmaları (currency swap accords) bölgede 1997-1998 döneminde yaşanan Asya krizlerinin tekrar etmesini önlemek için parasal işbirliğini güçlendirme çabalarının bir parçası olarak değerlendiriliyor. Asya krizi döneminde görülen kredi krizi, bölge ekonomilerini resesyona sürüklemişti.

Kore Merkez Bankası, Japonya ile 3 milyar dolarlık won-yen değişim (swap) anlaşması imzalarken Çin ile daha önceden var olan ve önümüzdeki ay sona erecek olan swap anlaşmasının da miktarını iki katına çıkararak 4 milyar dolar yaptı. Banka, yaptığı açıklamada anlaşmaların döviz piyasalarının istikrara kavuşmasına önemli bir katkı sağlayacağını kaydetti.

Asya ülkeleri Maliye Bakanları, bu ay Asya Kalkınma Bankası toplantısında Chiang Mai girişimi çerçevesinde Asya merkez bankaları swap anlaşmalarını iki katından fazla artırma kararı almışlardı. Asya ülkeleri, yedi yıl önce yaşadıkları mali krizin ardından daha yoğun bir mali işbirliği arayışına girmişlerdi. Bu çerçevede oluşan Chiang Mai girişimi, ASEAN'a üye on ülkenin yanısıra Güney Kore, Çin ve Japonya tarafından 2000 yılında imzalanan ve tarafları mali buhranlardan korumayı amaçlayan çoktarafli swap anlaşmalarından oluşmaktadır.

Financial Times, 28/29 Mayıs

Gazprom ve Rosneft, Sibneft Anlaşmasının Peşinde

Rusya'nın kamuya ait iki dev petrol şirketi OAO Gazprom ve OAO Rosneft ülkenin beş numaralı petrol üreticisi Sibneft'i satın almak için ayrı ayrı görüşmelere başladılar. Bu görüşmeler, Kremlin'in petrol sanayisinde yabancı yatırımcı payını kısıtlayan sınırlamalar getirdiğinin işareti olarak yorumlanıyor.

Kremlin'in Gazprom ve Rosneft'i birleştirmekten vazgeçmesi üzerine iki enerji devi kendi petrol işlerini yürütmenin yollarını aramaya başladı. Para piyasalarının yaklaşık 14.6 milyar dolar (11.6 milyar euro)değer biçtiği Sibneft anlaşması; Rus hükümetinin petrol sanayisindeki payını artıracak. Anlaşma, ister yüzde yüz kamuya ait Rosneft ile isterse hükümetin, hisselerini yüzde 50'lere yükseltmeyi planladığı Gazprom ile imzalsın bu durum hükümetin 1990'larda büyük ölçüde özelleştirilen petrol sektöründeki payını büyük oranda artıracak.

Kremlin'in yabancı hissedarlığını kısıtlayan sınırlamalar getirmesi Batılı petrol şirketleri için büyük sorunlar yaratıyor. Kremlin'in Batılı şirketler üzerinde kısıtlamalarını artırması son iki yıl içinde petrol fiyatlarında artışa yol açtı.

4.8 milyar dolarlık kanıtlanmış petrol rezervleri ile Batı Sibirya'da yer alan Sibneft, geniş petrol yataklarına sahip olup Rusya'daki yıllık en fazla petrol üretimini gerçekleştiriyor. Yukos'un Sibneft'te yüzde 34.5 oranında hissesi olduğundan Sibneft ile anlaşma yapmak, hissedarların bazı yasal sorunları çözmesini gerektirecek.

Geçen yıl hükümet ihalesinde Yukos'un temel üretim birimini alan Rosneft, Yukos'un hisselerini tamamen alırsa Sibneft anlaşmasında büyük bir yol kat etmiş olur. Yukos'un yol açtığı yasal sorunlardan ve borçlardan dolayı Rosneft, kendine Sibneft anlaşmasını finanse edecek ortak arıyor. Rus petrol rezevlerine sahip olmak isteyen Çin ve Hindistan'daki kamuya ait petrol şirketleri ile görüşme yapan Rosneft, Sibneft'i devralırsa dünyanın en büyük petrol şirketlerinden biri ve Rusya'nın en büyük petrol şirketi olacak.

Hükümetin, başka şirketlerdeki Gazprom hisselerini satın alarak hissesini yüzde 50'lere yükselteceğini bildirmesi Gazprom'u Rosneft karşısında mali açıdan üstün kılıyor. Bu anlaşmanın Gazprom'a yaklaşık 7 milyar dolar getireceği tahmin edilirken Gazprom'un "büyük nitelikli petrol şirketi" olma planını hızlandıracağı düşünülüyor.

Financial Times,26 Mayıs,Syf:1,6

Blackstone Sermayesini 11 Milyar Dolara Yükseltiyor

Özel sermaye şirketlerinin gücünün arttığı ve yatırımcıların yüksek kazançla yöneldiği şu günlerde özel sermaye şirketi Blackstone, alım-satım sermayesini rekor düzeyde artırmaya çalışıyor.

Sermayesini 11 milyar dolara (8.7 milyar euro) çıkarmayı planlayan Blackstone, geçen ay Goldman Sachs'ın gerçekleştirdiği 8.5 milyar dolarlık sermaye artışını geride bırakacağı benziyor. Bu rakam, 2002 yılında Blackstone'un 6.5 milyar dolara yükselerek rekor kıran son sermayesinin iki katıdır.

Bu yılın ABD ve Avrupa’da özel sermaye şirketleri için iyi geçeceği düşünülürken şirketlerin kasalarına 200 milyar dolardan fazla akım gireceği bekleniyor.

Tahvillerden kazanç sağlamaya çalışan yatırımcıların çalışmaları özellikle özel sermaye şirketlerinin çekirge sürüsüne benzetildiği Almanya’da daha da artıyor.

Citigroup, 2004 yılında özel sermaye şirketlerinin yatırımcılarına 70 milyar dolar kazandırdığını belirtiyor. Yatırımcıların ödeneklerini artırması ve yeni yatırımcıların varlığı; sermayenin çoğunun geri dönüşümünü sağlıyor.

Son yıllarda borç piyasalarındaki yüksek likiditeden faydalanan özel sermaye sektörü, dünyanın en büyük ekonomileri ve sanayilerinde artan bir güç oluyor. Yatırımcılar özel sermaye şirketlerine girebilmeye çalışırken sektöre giren yüksek miktarlardaki para, şirketleri daha büyük hedefler aramaya teşvik ediyor.

Özel yatırım şirketi Almeida Capital,”büyük kazançların” büyük anlaşmalardan sağlanabileceğine inanıyor. Dünyanın en büyük satın alma anlaşmalarının çoğunda bulunan Blackstone’un son yatırımlardan büyük kar elde etmesi yatırımcıların hızlı hisse senedi alım satımlarından hoşlandığı yorumunu haklı çıkarıyor.

Financial Times,26 Mayıs,Syf: 1

7 Milyar Dolarlık Terra Firma – Eon Anlaşması

Yatırım firması Terra Firma, Avrupa’nın en güçlü gruplarından Eon ile 7 milyar euroluk özel sermaye (private equity) anlaşmasını imzaladı. Firma, Eon’un 150.000 apartmanlık portföyü Viterra için bu rakamı ödemeyi kabul etti. Sözleşme Avrupa’da emlak (konut) piyasasında en yüksek bedelli olmakla birlikte özel sermaye yatırımcılarının düzenli nakit akımlı, değeri düşük aktiflere karşı ilgilerini de gösteriyor.

Alman Hükümetinin özel şirketleri “çekirge” gibi yıkıp yağmalamakla suçladığı bir dönemde bu anlaşmanın yapılması endişeler doğurabilir. Terra Firma’nın Başkanı David Pascall bu durumu şöyle açıklıyor: “Uzun vadeli yatırımcılar olmamız ‘çekirge’ tartışmalarına karşı en güçlü savunmamızdır. 2000 yılında 64.000 daire satın aldık. 10.000 tanesini sattık ve şimdi 150.000 tane daha aldık.”

Viterra anlaşması, Deutsche Annington’un sermayesinin yüzde 17.5’ini (yaklaşık 300 milyon euro) ele geçiren Citigroup tarafından desteklendi. Borcun geri kalanının, Deutsche Annington’un yeniden finanse edilmesinden kaynaklandığı anlaşılıyor.

Satış, Eon’un bu yıl için karlılık tahminlerini artırmasına yol açtı. Eon 2.4 milyar dolarlık kazanç elde etmeyi ümit ettiğinden karın 2004 net kazançlarını geçmesi bekleniyor. 8 milyar euro nakit serveti olan grup 5 milyar eurodan daha fazla değeri olan devralma fırsatlarını kolluyor. Bu anlaşma, grubun daha büyük ciro hedefleri aramasına yol açacak.

Terra Firma portföyde toplam yüzde 20-25 hasılat hedefliyor. Kira getirisinin yüzde 4’ten daha az olacağı tahmin ediliyor fakat hasılatın büyük bir kısmı dairelerin teker teker kiracılara satılmasıyla elde edilecek.

Financial Times,18 Mayıs